

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ

ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

ΤΕΤΑΡΤΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

Α. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Πλάτων, *Πρωταγόρας*, 320c-321b

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείζαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῇ κεράννυται. Ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεΐ καὶ Ἐπιμηθεΐ κοσμήσαι τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἐκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθεΐα δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι, «Νείμαντος δέ μου», ἔφη, «ἐπίσκεψαι»· καὶ οὕτω πείσας νέμει. Νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσῆπτεν, τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὥπλιζε, τοῖς δ' ὅπλον διδοὺς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. Ἄ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ἠϋξε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζεν· καὶ τᾶλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. Ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μή τι γένος ἀΐστωθείη· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννὺς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνὰς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοντα αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεῖα τε καὶ αὐτοφυῆς ἐκάστω· καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὅπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. Τούντεϋθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ῥίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζώων ἄλλων βοράν· καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλίσκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων.

A1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη:

1. Ο Προμηθέας ζητά από τον αδελφό του Επιμηθέα να μοιράσει τις ιδιότητες στα ζώα.
2. Οι θεοί δίνουν μορφή στα ζώα στον ουρανό.
3. Όσα ζώα είχαν δύναμη δεν είχαν ταχύτητα.
4. Ο Επιμηθέας έδειξε ιδιαίτερη φροντίδα μόνο για την επιβίωση των θνητών γενών και τη διαιώνισή τους.
5. Όλα τα ζώα ήταν φυτοφάγα.

Μονάδες 10

B1. Με ποιον τρόπο μοιράζει ο Επιμηθέας τις ιδιότητες στα θνητά γένη, ώστε να εξασφαλίσει την ισορροπία στη φύση («νόμος της αναπλήρωσης»);

Μονάδες 10

B2.

ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Στο συγκεκριμένο χωρίο από το *Περὶ φύσεως (De rerum natura)* του Λουκρητίου ο Ρωμαίος ποιητής περιγράφει τη σκοπιμότητα της ποικιλίας των ζώων για την επιβίωση και τη διαιώνιση του είδους τους.

Γιατί τα ζώα όλα, όσα δεις να ανασαίνουν ζείδωρον¹ αέρα, απ' τον καιρό που φάνηκαν στη γη τα είδη τους τα έχει προφυλάξει άλλα το δολερό τους φυσικό, άλλα η ρώμη² τους και άλλα η σβελτάδα.

Κι είναι πολλά αυτά που επιζούν και τα 'χουμε κοντά μας, όσα δείξαν ότι μας είναι χρήσιμα· γι' αυτό και παραδόθηκαν στη φύλαξή μας.

Την άγρια κι ανήμερη φυλή των λιονταριών τη φύλαξε η ρώμη που έχουν στο κορμί, την αλεπού η πονηριά, τα ελάφια η σβελτάδα.

Ωστόσο τα σκυλιά πάντα πιστά και πάντα γρήγορα στο ξύπνημά τους,

των ζωντανών οι φάρες³ που κρατάν στη ράχη τους φορτιό, οι κερασφόρες⁴

αγέλες των βοδιών, τα μαλλιαρά κοπάδια των προβάτων - όλα, Μέμμιε,

βοσκήματα κι οικόσιτα⁵, σ' εμάς παραδοθήκαν και στη φύλαξή μας, γιατί φάνηκαν πρόθυμα μακριά να φύγουν απ' τα αγρίμια, ησυχία αποζητήσαν κι άφθονη τροφή χωρίς δικό τους κόπο κερδισμένη, δοσμένη από μας σαν αμοιβή για τις υπηρεσίες που προσφέρουν.

Τα άλλα που δεν είχαν φυσικά προσόντα κι από μόνα τους δεν ήταν σε θέση στη ζωή να κρατηθούν κι ούτε μπορούσαν να μας δώσουν κάτι

ΤΕΛΟΣ 2ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

που να 'ναι χρήσιμο και που γι' αυτό να στέρξουμε⁶ να τα 'χουμε κοντά μας, εξασφαλίζοντάς τους την τροφή κι έχοντας έγνοια για τη φύλαξή τους, ανήμπορα και παρακατιανά, πεδικλωμένα⁷ στα μοιραία βρόχια⁸ της φύσης τους εγίνηκαν τροφή και λεία για τα άλλα μέχρις ότου εν είδει φυσικής επιλογής οδηγηθήκαν στον αφανισμό τους.

1. ζείδωρος: αυτός που δίνει ζωή, 2. ρώμη: σωματική δύναμη, 3. φάρες: τα είδη, 4. κερασφόρες: αυτές που έχουν κέρατα, 5. οικόσιτα: τα εξημερωμένα ζώα, αυτά που ζουν κοντά στον άνθρωπο, 6. στέρξουμε: φροντίσουμε, 7. πεδικλωμένα: φυλακισμένα, αιχμάλωτα, δεμένα, 8. βρόχια: θηλιά.

Θ. Παπαγγελής (2021), Λουκρητίου Περί φύσεως, Βιβλίο V, Αθήνα: Gutenberg, σελ. 544

Να εντοπίσετε δύο (2) ομοιότητες και μία (1) διαφορά ως προς το περιεχόμενο ανάμεσα στο διδαγμένο κείμενο του Πλάτωνα και το παράλληλο κείμενο του Λουκρητίου.

Μονάδες 10

B3. Να αντιστοιχίσετε στο τετράδιό σας καθεμιά αρχαία ελληνική λέξη της **Στήλης Α** με την ετυμολογικά συγγενή της νεοελληνική λέξη της **Στήλης Β**.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. γῆς	α. κόσμημα
2. πυρὸς	β. αμφίεση
3. κοσμήσαι	γ. ευφυΐα
4. ἀμφιεννύς	δ. πυρασφάλεια
5. αὐτοφυῆς	ε. γεωλογία

Μονάδες 10

B4. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμιά από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη:

1. Μία από τις κατηγορίες που διατυπώθηκαν εναντίον του Σωκράτη ήταν η διαφθορά των νέων.
2. Χάρη στην προσωπικότητα του Σωκράτη οι φιλόσοφοι άρχισαν να ασχολούνται με τη μελέτη των φυσικών φαινομένων.
3. Τα δύο κεντρικά ζητήματα της συζήτησης στον Πρωταγόρα είναι η φύση της αρετής και αν αυτή μπορεί να διδαχθεί.
4. Ο Πλάτων δεν ενδιαφέρθηκε ποτέ για την πολιτική.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

5. Ο Πλάτωνας χρησιμοποιεί τον μύθο για να συμπληρώσει μια αυστηρή φιλοσοφική απόδειξη.

Μονάδες 10

Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Ξενοφών, Απομνημονεύματα, Α 1-3

(ed. E.C. Marchant, Oxford Classical Texts, 1921)

Ο Ξενοφών ξεκινά τα Απομνημονεύματά του καταγράφοντας την επίσημη κατηγορία κατά του Σωκράτη.

Πολλάκις ἐθαύμασα τίσι ποτὲ λόγοις Ἀθηναίους ἔπεισαν οἱ γραψάμενοι¹ Σωκράτην ὡς ἄξιος εἶη θανάτου τῇ πόλει. ἡ μὲν γὰρ γραφή κατ' αὐτοῦ τοιάδε τις ἦν· ἀδικεῖ **Σωκράτης** οὐς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς οὐ νομίζων, ἕτερα δὲ **καινὰ** δαιμόνια εἰσφέρων· ἀδικεῖ δὲ καὶ τοὺς νέους διαφθείρων.

Πρῶτον μὲν οὖν, ὡς οὐκ ἐνόμιζεν οὐς μὲν ἡ πόλις νομίζει θεοὺς, ποίῳ ποτ' ἐχρήσαντο τεκμηρίῳ; θύων τε γὰρ **φανερὸς** ἦν πολλάκις μὲν οἴκοι, πολλάκις δὲ ἐπὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως βωμῶν, καὶ μαντικῇ χρώμενος οὐκ ἀφανὴς ἦν. διετεθρύλητο² γὰρ ὡς φαίη Σωκράτης τὸ δαιμόνιον ἑαυτῷ **σημαίνειν**· ὅθεν δὴ καὶ μάλιστά μοι δοκοῦσιν αὐτὸν αἰτιάσασθαι³ καινὰ δαιμόνια εἰσφέρειν. ὁ δ' οὐδὲν καινότερον εἰσέφερε τῶν ἄλλων, ὅσοι μαντικὴν νομίζοντες οἰωνοῖς⁴ τε χρῶνται καὶ φήμαις καὶ συμβόλοις καὶ θυσίαις. οὗτοί τε γὰρ ὑπολαμβάνουσιν οὐ τοὺς ὄρνιθας⁵ οὐδὲ τοὺς ἀπαντῶντας εἰδέναι τὰ συμφέροντα τοῖς μαντευσόμενοις, ἀλλὰ τοὺς θεοὺς διὰ τούτων αὐτὰ σημαίνειν, κάκεῖνος δὲ οὕτως ἐνόμιζεν. ἀλλ' οἱ μὲν πλεῖστοί φασιν ὑπὸ τε τῶν ὀρνίθων καὶ τῶν ἀπαντῶντων ἀποτρέπεσθαι τε καὶ προτρέπεσθαι· Σωκράτης δ' ὥσπερ ἐγίγνωσκεν, οὕτως ἔλεγε· τὸ **δαιμόνιον** γὰρ ἔφη σημαίνειν.

¹ οἱ γραψάμενοι: οἱ κατήγοροι, ² διετεθρύλητο: ἦταν γνωστό σε όλους,

³ αἰτιάσασθαι: κατηγοροῦν, ⁴ οἰωνοῖς: μαντεία ἀπὸ πέταγμα πουλιοῦ,

⁵ τοὺς ὄρνιθας: τὰ πουλιά

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «Πολλάκις ... οὐκ ἀφανὴς ἦν».

Μονάδες 20

Γ2. «ὁ δ' οὐδὲν καινότερον ... ἐνόμιζεν.»: Με ποιο επιχείρημα προσπαθεί ο Ξενοφών να αντικρούσει την κατηγορία εις βάρος

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

του Σωκράτη, ότι πιστεύει σε καινά δαιμόνια, σύμφωνα με το απόσπασμα;

Μονάδες 10

- Γ3.** Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε τύπο της **Στήλης Α** και δίπλα το γράμμα της **Στήλης Β** που αντιστοιχεί στην ορθή γραμματική του αναγνώριση.

Στήλη Α	Στήλη Β
1. λόγοις	α. ονομαστική πληθυντικού αρσενικού γένους μετοχής αορίστου
2. γραψάμενοι	β. απαρέμφατο ενεστώτα ενεργητικής φωνής
3. σημαίνειν	γ. γ' πληθυντικό οριστικής αορίστου ενεργητικής φωνής
4. ἔπεισαν	δ. γενική πληθυντικού ουδετέρου γένους δεικτικής αντωνυμίας
5. τούτων	ε. δοτική πληθυντικού αρσενικού ουσιαστικού β' κλίσης

Μονάδες 10

- Γ4.** Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους που εμφανίζονται στο αδίδακτο κείμενο με έντονα γράμματα:

Σωκράτης, καινά, φανερός, σημαίνειν, τὸ δαιμόνιον.

Μονάδες 10

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

- Στο εξώφυλλο** να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. **Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω** να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. **Στην αρχή των απαντήσεών σας** να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
- Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
- Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
- Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
- Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
- Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17.00

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ.

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 5ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ